

Nr 169.

Av herrar **Lundgren** i Nora och **Olsson** i Ramsta, om
*skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om omarbetning
av gällande bestämmelser angående nybyggnadsskyldighet vid ecklesiastika löneboställen.*

Behovet av ny arrendelag för ecklesiastika boställen är synnerligen stort. Sällan har någon lagstiftning visat sig så genomgående otillfredsställande som nu gällande ecklesiastika boställsordning av den 9 december 1910 och kungl. förordningen angående utarrendering av prästerskapets löneboställen av den 15 september 1911.

Vid de utarrenderingar av löneboställen, som redan ägt rum, ha arrendebeloppen i regel blivit anmärkningsvärt små. I värsta fall har det ej ens lyckats att få boställena utarrenderade. Dessa förhållanden äro så mycket mera påfallande, som de ecklesiastika boställena väl i allmänhet omfatta mycket god jord och äro centralt belägna.

En av de förnämsta anledningarna härtill är den betungande byggnadsskyldigheten, som enligt boställsordningens 23 § påvilar arrendatorn. Bemälda § lyder sålunda: »Å löneboställe skola alla laga hus nybyggas och underhållas av arrendatorn».

Enligt boställsordningens III kap. 20 § skall det å löneboställe finnas följande laga hus: 1) boningshus, 2) visthus, 3) hushållskällare, 4) brygghus, 5) vedbod, 6) hemlighus, 7) drängstuga, 8) vagnshus, 9) spannmålsbod, 10) redskapshus, 11) stall, 12) fähus, 13) färhus eller i fähuset anbringande av särskild färkätte, 14) svinhus, 15) en eller flera lador, 16) loge eller logar, 17) brunn.

Vid besiktning av löneboställen för utarrendering enligt boställsordningens 64 § hava synerätterna stundom måst ådöma nybyggnader till rätt avsevärda belopp, på grund därav att boställena varit i saknad av laga hus. Det finnes fall då synerätten ådömt nybyggnader för 20 å 30,000 kronor. Där nu ej pastoraten trätt emellan och övertagit byggnadsskyldigheten — mot rätt att sedermera få kostnaderna amorterade av vederbörande arrendator — ha så stora krav ställts på den blivande arrendatorns ekonomi, att konkurrensen om arrendet blivit liten eller ingen.

Det bör i detta sammanhang påpekas, att lagen vidlådes av synnerlig oklarhet just ifråga om vem som vid övergången till den nya löneregleringen har att ansvara för den byggnadsskyldighet, som enligt boställsordningens 64 § bestämmes av synerätten. Enligt 23 § skola alla laga hus nybyggas och underhållas av arrendatorn, men enligt 64 §, mom. 3, skall vid den i samma § omförmälda syn *boställshavaren* anses såsom avträdare och *pastoratet* såsom tillträdare med motsvarande skyldigheter.

Denna oklarhet har redan medfört en del processer, varvid hovrätterna visat olika uppfattning.

Svea hovrätt har menat, att det tillkommer arrendator att bygga och att pastoratet bör befrias från denna skyldighet; Göta hovrätt är av motsatt mening. På en del ställen har man gått så tillväga, att pastoratet ansvarat för uppförandet av de laga husen och sedan fått summan amorterad genom årliga avsättningar från arrendebeloppet.

En lag, som vidlådes av en sådan oklarhet, att den redan vid sin första tillämpning framkallar stridigheter, där de juridiska auktoriteterna hysa stick i stäv mot varandra gående uppfattningar, torde redan från denna synpunkt sett tarva en revision, försåvitt icke meningen är, att det rent av är en förtjänst hos en lag, att den uttrycker sig på ett mer eller mindre orakelmässigt sätt.

Det borde i ecklesiastik boställsordning klarare utsagts, att församlingen vid syneförrättningen, som hålles året före utarrenderingen av löneboställe efter kungl. förordningen av den 15 september 1911, övertager nybyggnadsskyldigheten och är pliktig förse bostället med de laga hus, synerätten tilldömt. Vidare borde i lagen inryckts bestämmelser om amortering av byggnadskostnaden.

Med anledning av här anförda få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen ville besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta ecklesiastik boställsordning av den 9 december 1910 undergå sådan omarbetning, att frågan om nybyggnadsskyldigheten vid ecklesiastika löneboställen blir fullt klarlagd i av oss här antydd riktning och sedan för riksdagen framlägga förslag härom.

Stockholm den 26 januari 1917.

G. F. Lundgren,
Nora.

Gustaf Olsson,
i Ramsta.
